
13 - MOCIÓ PRESENTADA PEL GRUP MUNICIPAL PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA DE SUPORT I PROPOSTA D'ADHESIÓ A LA DECLARACIÓ MUNICIPALISTA DE VALÈNCIA PER A UNA REFORMA JUSTA DEL FINANÇAMENT MUNICIPAL.

El Ple de l'Ajuntament, per majoria amb 14 vots a favor [PSC], 2 en contra [PP] i 3 abstencions [C's] dels 19 regidors assistents, **aprova** la moció següent:

“Els governs locals són ens polítics que presten serveis públics essencials des de la proximitat, emparats en el principi constitucional d'autonomia. Com a tals, requereixen d'un sistema de finançament estable que garanteixi la cobertura de les necessitats bàsiques dels ciutadans en el marc de les seves competències, almenys al mateix nivell que la resta dels governs territorials. ***En conseqüència, com a punt de partida essencial, la reforma del sistema de finançament local no es pot veure postergada ni supeditada a la reforma del model autonòmic, sinó que ha d'abordar-se conjuntament amb aquest en el marc d'una reforma global del finançament del sector públic.***”

En tot cas el/els sistema/es de finançament local haurà/n de **combinar la presència d'un espai fiscal propi** amb impostos (propis i compartits), taxes, preus públics i, si escau, contribucions especials, que permetin als governs locals exercir la seva autonomia i coresponsabilitat fiscal, amb un **conjunt de transferències incondicionals** (procedents tant de l'Administració Central com de les Administracions Autonòmiques) que tinguin per objecte cobrir la bretxa existent entre les necessitats de despesa estimades amb base a les competències assumides i la capacitat fiscal pròpia que emana de les bases tributàries disponibles.

En relació amb els espais fiscals a utilitzar pels governs locals, ***la propietat immobiliària, en tant que base imposable fixada al territori, hauria de continuar sent la base nuclear de la fiscalitat local.*** Això requereix un sistema àgil de gestió i actualització de la base cadastral i la llibertat dels governs locals per establir els tipus impositius que considerin convenients. D'altra banda, en la mesura en què l'IBI és un tribut de base real (a diferència de l'Impost sobre el Patrimoni Net, només grava una part de les propietats dels contribuents sense permetre deduir les seves càrregues), ***hauria de flexibilitzar-se el nombre d'exempcions, bonificacions i altres beneficis fiscals aplicables a aquest tribut que erosionin la seva recaptació i derivar-se, si escau al costat de la despesa, les decisions de política social tradicionalment fomentades per aquestes mesures.*** Així mateix, es considera necessària una reforma de la Llei de Règim Fiscal de les Entitats sense Finalitats Lucratives de manera que s'eviti la utilització de la citada llei per a benefici injust d'exempcions fiscals.

Complementàriament, **haurien de revisar-se la resta dels tributs locals vigents actualment, a fi de millorar la seva equitat distributiva i l'eficiència dels seus objectius en coordinació amb la fiscalitat de les Comunitats Autònomes. Sembla necessària una reforma en profunditat de l'Impost sobre Activitats Econòmiques**, el potencial de les quals s'ha vist seriosament damnificat per la reforma que va deixar de fiscalitzar als professionals i a la gran majoria de les activitats empresarials, generant importants iniquitats en la distribució geogràfica de les bases. I sembla igualment necessària una reforma simultània que coordini bases fiscals similars utilitzades per ambdues administracions, com són els vehicles o les plusvàlues immobiliàries. Finalment, hauria de mantenir-se el sistema de coparticipació en les grans figures tributàries (IRPF, IVA i Impostos Especials), almenys per a les ciutats, i estudiar la possibilitat de cedir a aquests governs locals alguna forma de competència normativa (per exemple la potestat d'establir recàrrecs en el cas de l'IRPF).

Pel que fa al sistema de transferències, **hauria de combinar-se el recurs a les transferències estatals (l'anomenada participació en tributs de l'estat-PIE) amb les menys desenvolupades transferències autonòmiques (PICAs).** En aquest punt és una vegada més important la coordinació amb el model de finançament autonòmic, a fi de fixar

conjuntament els criteris sobre la base dels quals es determini el *quant* agregat inicial (la distribució dels recursos entre nivells de govern, a l'efecte de garantir l'equitat vertical d'acord amb la distribució de competències) i també les regles d'evolució d'aquest agregat. Un segon assumpte rellevant és el que afecta a la distribució interna (entre municipis) d'aquesta quantia agregada, la qual cosa requereix també **l'establiment de regles que haurien de ser definides tècnicament amb base a indicadors de necessitats de despesa i capacitat fiscal**. Probablement en aquest cas, la diversitat local aconselli criteris distributius no homogenis almenys pel que fa a la distribució de les PICAs. En tot cas, com a principi general, i en benefici del respecte no només de l'autonomia local, sinó també de l'eficiència en la seva gestió, **les transferències de les comunitats autònomes als municipis haurien de ser principalment incondicionals, al contrari del que és tradicional en aquest tipus de relacions intergovernamentals**.

L'experiència recent de gestió de la PIE des del Ministeri d'Hisenda, en particular el **mecanisme dels ingressos a compte sobre la base de pressupostos preventius** i les importants desviacions (la volatilitat dels resultats definitius), que han donat lloc a devolucions rellevants per part dels municipis i han deteriorat fortament les seves capacitats pressupostàries en moments de crisi aguda, aconsellen **revisar en profunditat no només el contingut, sinó també la forma de portar a la pràctica aquesta gestió**.

En la mesura en què una adequada gestió pressupostària és bàsica per a la salut financera dels municipis i per a una correcta planificació plurianual de les seves inversions, hauria d'agilitar-se al màxim la transmissió de la informació rellevant per a aquest objectiu. En aquest sentit, **atès que les transferències de l'Estat (PIE) constitueixen una part molt apreciable del conjunt d'ingressos corrents i que no sembla que aquest pes tendeixi a disminuir, tots els assumptes relacionats amb aquest instrument cobren especial interès i qualsevol mesura que anticipi la transmissió d'informació relativa al mateix tindria efectes notablement positius**. Així, per exemple, una eventual substitució de la variable Ingressos Tributaris de l'Estat pel PIB com a norma a la qual vincular l'evolució de la PIE podria ser estudiada com a alternativa.

A més, sempre en el context establert per la normativa d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera amb base al principi de lleialtat institucional, les entitats locals tindran **dret a accedir a l'endeutament com a instrument complementari per al finançament de les seves necessitats d'inversió, mantenint-se el deute local en un nivell no inferior al 3 % del PIB establert per la legislació vigent com a objectiu a aconseguir l'any 2020**. Percentatge amb el qual hauran de ser coherents els objectius anuals de capacitat/necessitat de finançament i de deute, consensuats entre els tres nivells de l'Administració, conjuntament amb les línies generals de la política fiscal i la distribució vertical dels recursos financers. Es reformarà així mateix la fórmula de còmput del deute i avals de cada entitat en el règim regulador de l'endeutament, amb aplicació dels criteris del Protocol de Dèficit Excessiu.

El subsector de les entitats locals, ve obtenint a partir de l'any 2012 superàvit en termes de capacitat/necessitat de finançament enfront de l'objectiu d'equilibri que se'ls exigeix. Paral·lelament l'evolució del volum del deute local se situa, a partir de l'any 2014, per sota de la senda d'objectius que li són assignats. Tots dos resultats, sostinguts en el temps, són la conseqüència de les normatives a la qual les entitats es veuen sotmeses en matèria d'endeutament, plans i regla de despesa, molt més restrictives del que es requereix per al compliment d'aquells objectius. En aquesta situació de superàvit continuat la regla de despesa contribueix a la seva perpetuació, a l'acumulació de recursos excedents, o a la seva destinació per a la reducció de deute qualsevol que sigui el volum d'aquest. Suposa una greu limitació de recursos, tant dels no financers com dels financers, que els Ajuntaments poden invertir dins dels marges que l'equilibri pressupostari i la sostenibilitat financera determinen. **Per això propugnem que la Regla de Despesa s'apliqui a les entitats locals, (i igualment a la resta d'Administracions públiques), únicament en cas de vulneració dels principis**

d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, formant part del conjunt de mesures preventives i correctives que la llei contempla per aconseguir el seu compliment. Es pretén recuperar així la finalitat i característiques que la regla de despesa té a la Unió Europea, on és aplicada als estats que estan sotmesos al Protocol de Dèficit Excessiu, amb naturalesa d'indicador del compliment de l'objectiu a mitjà termini en termes d'estabilitat pressupostària i no com a objectiu pròpiament dit.

En la mesura que els resultats obtinguts per les entitats locals segueixi sent de superàvit en termes d'estabilitat, com ve succeint en els últims anys, i l'objectiu a complir per cadascuna de les mateixes sigui l'equilibri, l'obligació de destinar els recursos excedentaris disponibles a cancel·lació de deute solament té sentit en el supòsit d'incompliment del nivell de deute o del període mitjà de pagament als proveïdors. La restricció a la seva inversió en qualsevol altre tipus de despesa, quan les entitats no incorren en aquests incompliments, constitueix una imposició encoberta de majors objectius de superàvit i de reducció de deute enfront dels establerts que pretenem explícits i consensuats entre totes les administracions. **Propugnem, per tant, que les entitats locals que obtinguin un resultat de superàvit o capacitat de finançament amb romanent de tresoreria per a despeses generals positiu hauran de poder disposar lliurement d'aquest romanent, sempre que no superin els límits en els nivells de morositat i deute financer que la llei estableixi, i sense que aquesta disposició computi a l'efecte de compliment del principi d'estabilitat pressupostària.**

Per tot això, es proposa al Ple de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, l'adopció dels següents acords:

Primer - La signatura, i en conseqüència l'adhesió de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet a la present declaració.

Segon - Incorporar dins de les regles definides que fonamentin un nou model de finançament local la singularitat de les necessitats de despesa i capacitat fiscal d'aquells municipis de gran població que tinguin esgotades totes les seves possibilitats urbanístiques, tant en el referit al seu sòl urbà com a la possibilitat d'urbanitzar espai algun en qualsevol de les seves modalitats, per colmatació física del seu terme municipal, com és el cas de Santa Coloma de Gramenet i Cadis.

Tercer - Fer arribar aquestes propostes de reforma financera a la Federació Espanyola de Municipis i Províncies i al Govern d'Espanya, mostrant el nostre suport a la Comissió d'Experts creada per a l'estudi de la reforma del finançament local, i constituïda per Acord del Consell de Ministres del passat divendres 10 de febrer de 2017."